

Socialdepartementet
Dnr: S2021/07629

Remissvar – Från delar till helhet. En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet. SOU 2021:93

Sveriges Arbetsterapeuter har tagit del av *SOU 2021:93 Från delar till helhet. En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet.*

Sveriges Arbetsterapeuter organiserar den absoluta majoriteten arbetsterapeuter i yrkesverksam ålder i Sverige. Vi tillvaratar och driver arbetsterapeutens yrkesmässiga och fackliga intressen. Med en hög representativitet kan vi som organisation föra arbetsterapins och arbetsterapeuters talan i Sverige och internationellt.

Sveriges Arbetsterapeuter tillstyrker utredningens förslag men vill lämna några kommentarer. Viktigast är att inkludera och säkerställa jämlik tillgång till nyckelkompetenser i den hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande eller habiliterande processen, däribland arbetsterapeuter. Det är också angeläget att även fortsättningsvis aktivt involvera berörda målgrupper i det fortsatta arbetet när förslag ska omsättas till klinisk verksamhet.

Sveriges Arbetsterapeuter är särskilt positiv till att personer med samsjuklighet och deras anhöriga har involverats i utredningens arbete och att de målbilder som har tagits fram tillsammans med dem ligger till grund för utredningens förslag.

Sveriges Arbetsterapeuter ställer sig även bakom förslaget att personer i behov ska kunna erbjudas stöd i form av personligt ombud samt att ytterligare permanenta medel avsätts till personliga ombud. Vi vill dock i detta sammanhang även tydliggöra vikten av att det inom begreppet *erbjuda*, även inkluderas ”*motivera till*” både vad gäller tillgången till personligt ombud som genomgående avseende vård och behandling. Personliga ombud främjar samverkan och ett personcentrerat arbetssätt genom att stödja personen och vara behjälplig med myndighetskontaktskartor samt struktur. Sådana är ofta stora utmaningar för målgruppen utifrån bakomliggande funktionsnedsättning.

Sveriges Arbetsterapeuter vill även lyfta angelägenheten av det uppdrag som föreslås till Folkhälsomyndigheten, att stärka inflytande för och att minska stigmatiseringen av personer med psykiatriska tillstånd inklusive skadligt bruk och beroende.

Som förslag i syfte att ytterligare stärka möjligheten för förslagens ikraftträdande vill Sveriges Arbetsterapeuter poängtera vikten av ett personcentrerat perspektiv (som framgår i utredningens förslag) där alla delar av utrednings-, behandlings- och

uppföljningsarbetet genomförs tillsammans med personen i behov och deras anhöriga. Ett personcentrerat perspektiv ställer även höga krav på tidiga hälsofrämjande, förebyggande, rehabiliterande och/eller habiliterande insatser i samverkan oavsett vårdform eller lagstiftning som reglerar insatserna. Hälsofrämjande insatser omfattar insatser som stärker hälsa och välbefinnande – som att utöva intressen och göra aktiviteter som man mår bra av.

Samverkan måste ske i ett tidigt skede då samsjuklighet är komplext och till största delen drabbar personer med någon form av bakomliggande funktionsnedsättning. Arbetsterapeuter har nyckelkompetens inom att utreda funktions och aktivitetsförmåga och att initiera adekvata insatser i syfte att främja hälsa, aktivitet och delaktighet inom alla åldersgrupper och livsarenor. Det är därför angeläget att det i det fortsatta arbetet utifrån utredningens förslag säkerställs jämlik tillgång till arbetsterapeutisk kompetens oavsett vård- eller behandlingsform och oavsett utifrån vilket lagrum som insatsen genomförs.

Utifrån detta vill Sveriges Arbetsterapeuter slutligen betona vikten av att det utformas ett nationellt ramverk som inkluderar arbetsterapeutisk kompetens i alla delar av behandlingskedjan såväl inom regiondriven vård som kommunal hälso- och sjukvård samt socialtjänst, i syfte att möjliggöra en jämlik tillgång till hälsofrämjande, rehabiliterande och/eller habiliterande insatser till målgruppen.

Ida Kåhlin
Förbundsordförande
Sveriges Arbetsterapeuter